

MØTEDOKUMENTER

Forskningsutvalget

31.08.2022

UNIVERSITETET I BERGEN

**Forsknings- og innovasjonsavdelingen
August 2022**

Møte i Universitetets forskningsutvalg

Onsdag 31. august 2022

12:30 – 15:30

Muséclass 1

Saksliste

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

II. Referat: FU-møte. 22. juni

III. Saker

	Saker
FU 34/22	Brussel-kontoret Orientering v/kontorsjef Charlotte Eide
FU 35/22	Veikart for infrastruktur Saksforelegg
FU 36/22	Forskningsinfrastruktur - arbeidsgruppen Saksforelegg
FU 37/22	ERC Saksforelegg
FU 38/22	Fakultetspresentasjon - Det humanistiske fakultet v/prodekan Ole Thomassen Hjortland
FU 39/22	Fakultetspresentasjon - Fakultetet for kunst, musikk og design v/ visedekan Jostein Gundersen
FU 40/22	NOKUT-tilsynet Muntlig orientering
FU 41/22	UiBs strategi Muntlig orientering
FU 42/22	Forskningsrådet – status Muntlig orientering
	Eventuelt

Referat fra møte i Universitetets forskningsutvalg

Onsdag 23. juni 2022, 09:00 – 12:30

Rosendal Fjordhotell

Til stede: Benedicte Carlsen, Sigrunn Eliassen, Siri Gloppen, Ragna Aarli, Karsten Specht Jostein Gundersen, Martha Enger Nils Anfinset Stefan Drechsler Oscar dos Santos Kvalsvik, Maria Carme Torras Calvo

Forfall: Gottfried Greve, Øyvind Frette, Marit Bakke, Ole Hjortland, Benedicte Løseth

Fra administrasjonen: Birgit Falch, Bjørn Einar Aas, Vibeke Kyrkjebø Irgan, Katie Anders,

Saksliste: Godkjent med endringer. FU 32/22 Momentum – utlysning, ble tatt opp til behandling før FU 31/22 Momentum – program.

Referat fra møte 11. mai: Godkjent med merknader. Stefan Drechsler var til stede. Jostein Gundersen KMD, er visedekan, ikke prodekan.

	Saker
FU 27/22	<p>Forskningsrådet – status og konsekvenser</p> <p>Saksforelegg g vedlegg var utsendt med sakslisten, Viserektor Benedicte Carlsen innledet. Takk ble rettet til FIA for et godt notat med oversikt over sakens fakta og milepæler slik de nå foreligger.</p> <p>Endringene i NFRs budsjettering har strategiske konsekvenser, og skaper et hull i finansieringen som vil følge oss i årene fremover, og kan bl.a. gi følgende konsekvenser:</p> <ul style="list-style-type: none">- færre stipendiater- skape vansker for arbeidet med å kutte ned antall midlertidig ansatte- rammer motivasjon for å søke eksterne midler- færre SFF-er <p>Utvalget oppfordret universitetsledelsen til å synliggjøre og kommunisere sine planer for oppfølging.</p> <p>Det ble uttrykt bekymring for eventuell motivasjonssvikt. Mange har kommet i «forskningsmodus» men kan bli rammet av manglende midler å søke på. Situasjonen kommer til å vare en stund og det bør vektlegges å kommunisere hva som skjer fortløpende, og ikke trekke alle ned. En klar strategi for ekstern kommunikasjon må utarbeides.</p> <p>FIA vil være på tilbudssiden med forskjellige tiltak, bl.a. Horizon- arrangement, møte med instituttledere og enkelt forskere og informere om andre kilder og arbeid i tett dialog med forskere og miljøer om prosjektutvikling og kreativ tenkning om alternative kilder. Konferanseformatet blir etter hvert erstattes av målrettet arbeid mot mindre grupper og nettverk. Det ble pekt på Teams nettverk og rådgivernetttverk. En nettside med oppdatert oversikter over konkrete muligheter ble etterlyst.</p>

FU 28/22	<p>Ph.d.- utdanningsmelding</p> <p>Saksforelegg og vedlegg var utsendt med sakslisten. Seksjonssjef Birgit Falch innledet. Utvalget uttrykte ønske om få vite hva slags type publisering som var de aktuelle for ph.d. Kandidatene, bl.a. åpen publisering.</p> <p>Det ble pekt på behov for presisering av omtalen av antall grader og programmet ved UiB. UiB har tre doktorgrader, ph.d., dr. philos., og doktorgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid.</p> <p>Universitetsmuseet har egne stipendiater som følger ph.d.-programmene ved fakultetene. Dette bør omtales i rapporten som skal legges frem Universitetsstyret. Studentrepresentanten ønsket en nærmere analyse av nedgangen i kandidatenes interesse for akademia.</p> <p>Utvalget tok saken til orienteringer med de innspill som fremkom i diskusjonen.</p>
FU 29/22	<p>Alumniundersøkelsen</p> <p>Saksforelegg var utsende med sakslisten. Seksjonssjef Birgit Falch innledet. Utvalget ga flere innspill til temaer og spørsmål som kan inngå i undersøkelsen: hvordan var veilederkompetansen? Fikk kandidatene opplæring i likeverd og mangfold? Hvilken stilling har de nå? Hvordan mener de at fått bruke sin egen kompetanse? Fokus må settes også på generiske ferdigheter.</p> <p>KMD gjorde oppmerksom på en HK-dir undersøkelse av kunstnerisk utviklingsarbeid.</p> <p>Utvalget tok saken til orienteringer med de innspill som fremkom i diskusjonen</p>
FU 30/22	<p>Opptak ph.d.</p> <p>Saken utsatt til et senere møte</p>
FU 31/22	<p>Momentum - program</p> <p>Saksforelegg og vedlegg var utsendt med sakslisten. Utvalget tok det fremlagte forslag til program for Momentum 5 til orientering</p>
FU 32/22	<p>Momentum – utlysning</p> <p>Saksforelegg og vedlegg var utsendt med sakslisten. Seniorrådgiver Katie Anders innledet.</p> <p>Utvalget godkjente det fremlagte forslag til utlysning. Utvalget ba samtidig om at spørsmålet om utforming av tilbud til yngre forskere blir tatt opp fornyet og grundig vurdering på et senere tidspunkt. Dette bygger på et ønske om behov for kunne gi et mer differensiert og kanskje spissete tilbud til et større antall yngre forskere, utover det som tilbys gjennom Momentum.</p>

FU 33/22	<p>Horisont Europa – Informasjon om arrangement i september</p> <p>Saksforelegg var utsendt med sakslisten. Seksjonssjef Birgit Falch innledet.</p>
-----------------	--

	<p>Utvalget ga ulike innspill til programforslaget. Den foreløpige valgte dato for arrangementet kolliderer med Hensedagen i regi av Hese Vest.</p>
	<p>Eventuelt</p> <p>Spørsmål om UiBs strategiprosess var innmeldt til eventuelt. Viserektor Benedicte Carlsen orienterte kort om prosessen- Prorektor leder en arbeidsgruppe med dekanene som skal legge frem flere saker for Universitetsstyret. Et utkast må foreligge til årsslutt og vedtas i februar 2023. FU blir ikke et forum for høring. Utvalget uttrykte misnøye med ikke være høringsinstans i saken og ba om at UiBs strategi føres opp som fast punkt på utvalgets dagsorden for de kommende møter.</p>

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 05.10.2022
FU-sak: /22		Arkivsaknr.:

Endring av forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved UiB

1. Innledning

Den nåværende Forskrift for philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen ble vedtatt av universitetsstyret 29. november 2018.

Gjennom noe tids bruk ser vi nå behov for å gjøre endringer i ph.d.-forskriften, for å fjerne mindre feil og oppdatere reglene for en ph.d.-utdanning som er i konstant endring. I samme prosess ønsker vi å samkjøre språk og struktur i UiB sine tre doktorgradsforskrifter, der det ikke er faglig grunn for at dette skal være ulikt. Det å opprettholde overensstemmelse mellom doktorgradsforskriftene understøtter likebehandlingen av alle doktorgradskandidater tilknyttet UiB, og øker forutsigbarheten for ledelse og stab som bruker forskriftene.

Fakultetene har hatt utkast til endret forskrift til høring i perioden fra 1. april til 30. juni 2022. Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) har mottatt høringsinnspill fra Det humanistiske fakultet (HF), Det psykologiske fakultet (PSYK), Det juridiske fakultet (JUR), Det medisinske fakultet (MED), Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) og Det matematisk-vitenskapelige fakultet (MN). Høringsinnspillene er enten skrevet inn i det nye utkastet eller kommentert i dette saksfremlegget. I tillegg har noen enkeltsaker i vårsemesteret ført til at FIA har lagt til enkelte endringsforslag.

Den videre tidsplanen for endring av forskriften er som følger:

- 5. oktober: gjennomgang av høringsinnspill i forskningsutvalget
- 24. november: behandling i universitetsstyret

Vi takker fakultetene for høringsinnspillene. Nedenfor kommenteres substansielle endringer og diskusjoner som følger av forskriftsversjonen som ble sendt ut 1. april.

2. Foreslåtte endringer og kommentarer til paragrafer i forskriften

a) *Læringsutbyttebeskrivelse:* I § 2-1. *Målsetting for ph.d.-utdanningen*, § 5-1. *Vilkår for opptak*, § 6-3. *Veiledningens innhold* og § 9 *Midtveisevaluering* er det lagt inn referanser til ph.d.-programmenes læringsutbyttebeskrivelser.

Endringen er foreslått for å legge til rette for en mer aktiv bruk av ph.d.-programmenes læringsutbyttebeskrivelse ved opptak og gjennomføring av ph.d.-utdanningen.

b) § 3. *Ansvar for ph.d.-utdanningen.* Opplistingen av alle deler av ph.d.-utdanningen der fakultetet selv kan vedta utfyllende regler, er fjernet i tredje avsnitt. Det foreslås at det gis en generell tilgang for fakultetet å vedta utfyllende regler, så lenge disse ikke er i strid med ph.d.-forskriften.

- c) § 3. *Ansvar for ph.d.-utdanningen.* I fjerde avsnitt foreslås det at vitnemål for oppnådd grad utstedes fra fakultetet, fremfor at dette gjøres av rektor og universitetsdirektør. Det foreslås at dette gjøres fortløpende, og ikke under promosjonen.

MED og SV er imot dette forslaget. De argumenterer med at endringen innebærer en overføring av arbeidsoppgaver fra sentralt nivå til fakultetene. Postutsendelse vil føre til økte utgifter for fakultetene. Videre frykter de at promosjonen mister noe av sin status ved at det kun blir det seremonielle diplommet som blir delt ut da, og ikke vitnemålet.

Bakgrunnen for den foreslåtte endringen var at en fortløpende utstedelse vil føre til at kandidatene vil motta autoritativ dokumentasjon på oppnådd grad like etter disputasen. En utstedelse fra fakultetet vil føre til en mindre ombæring av vitnemålene ved institusjonen. I dag blir vitnemål skrevet ut av fakultetet, organisert ved FIA og påført signatur ved rektor/universitetsdirektørens kontor, før utdeling i Universitetsaulaen.

En fremtidig innføring av digitale vitnemål vil fungere like godt uavhengig av hvilken løsning man velger for utsteding av de fysiske vitnemålene.

FU bes spesielt kommentere dette punktet.

- d) § 5-1. *Vilkår for opptak.* I første avsnitt savner HF en nærmere beskrivelse av hva som ligger i de to begrepene «særskilt vurdering» og «likeverdig utdanning». Vi ønsker å være forsiktige med å gi med utfyllende forklaringer i selve forskriften, da vi mener dette kan bryte med språkstilen i en forskrift. Det å oppgi eksempler vil videre kunne legge føringer på saksbehandling senere, som ikke var intensjonen i utgangspunktet. I dette saksfremlegg kan vi likevel prøve å komme med en nærmere beskrivelse. I en søknadsprosess kan man ha søkere som har femårig mastergrad eller tilsvarende, der omfanget på forhånd er bekreftet administrativt eller gjennom NOKUT-godkjenning. Videre kan man ha søkere som har annen likeverdig utdanning, som kan være kortere i antall måneder eller ha en annen oppbygning, og som man umiddelbart ikke kan vurdere som tilsvarende en norsk, femårig mastergrad. Også for slike utdanninger skal det være en åpning for opptak til et ph.d.-program ved UiB, gjennom særskilt vurdering. Det er viktig at det i denne særskilte vurderingen fremkommer at utdanningen er i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7. Det sistnevnte er derfor skrevet inn i forskriften.

FU bes spesielt kommentere dette punktet.

- e) § 5-4. *Ph.d.-avtalen.* MN ønsker at det ikke bør stilles krav til en egen ph.d.-avtale i forskriften, men at partenes rettigheter og plikter heller kan avtales i for eksempel vedtak om opptak.

Vi mener at innspillet fra MN er betimelig. Det kreves likevel en mer grunnleggende innhenting av fakta og informasjon om praktisk bruk, før vi kan fjerne ph.d.-avtalen fra forskriften. FIA følger opp saken.

- f) § 5-5-3. *Annullering, utestenging og tvungen avslutning ved uredelighet eller fusk på eksamen eller prøver.* Flere fakultetet reagerte på forslag i høringen der det fremgikk at stipendiater ansatt ved UiB ikke kan utestenges fra ph.d.-programmet, men at dette var en sanksjon som kun gjaldt kandidater med ekstern ansettelse. Forslaget er at det ikke kan fattes vedtak om en generell utestenging fra UiB, for de kandidater som er ansatt som stipendiater ved institusjonen. Denne regelen er hjemlet i UH-lovens § 4-8. (3).
- g) § 5-5-3. *Annullering, utestenging og tvungen avslutning ved uredelighet eller fusk på eksamen eller prøver.* I utkastet fremgår det at to typer sanksjoner kan være aktuelle ved uredelighet eller fusk på eksamen eller prøver; utestengelse fra ph.d.-programmet i inntil ett

år eller tvungen avslutning. Tvungen avslutning kan være aktuelt i alvorlige tilfeller av fusk på eksamen eller prøver, noe som fremgår av UH-lovens § 4-13. (3). Flere fakultet spør hva som menes med «alvorlige tilfeller».

Vurderingen av hvorvidt et tilfelle er alvorlig, vil ofte avhenge av konteksten der fusket har skjedd. Vi mener at det kan virke mot sin hensikt å operasjonalisere begrepet «alvorlige tilfeller», eller gi eksempler på hva dette kan innbefatte. En operasjonalisering eller eksemplifisering kan legge føringer på vurderingen som skal gjøres i den konkrete saken, men som ikke var intensjonen i utgangspunktet.

Alvorlige tilfeller av fusk vil forekomme sjelden, og hvis de skulle oppstå, vil eksperter på feltet fra sentraladministrasjonen kunne bistå fakultetene. Vi foreslår at teksten som gjelder tvungen avslutning grunnet fusk på eksamen eller prøver, blir stående som i høringsutkastet fra 1. april.

h) § 7-2. *Opplæringsdelens omfang*. MED har spilt inn at elementer som skal inngå i opplæringsdelen «skal normalt» ikke være eldre enn fem år ved opptaksdato. I høringsutkastet sto her «bør». En endring til «skal normalt» er i så måte en innstramming av muligheten for å inkludere eldre elementer i opplæringsdelen.

i) § 10-1. *Krav til avhandlingen*. Tredje avsnitt i § 10-1. om at avhandlingens hovedkomponent kan være et produkt eller materialsamling, er hentet fra UHR sine veiledende retningslinjer for gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid.

SV-fakultetet har fagmiljøer som ønsker å åpne for ph.d.-prosjekter med andre elementer i avhandlingen enn de fakultetet per i dag åpner for i monografier og artikkelbaserte avhandlinger. Det er ønskelig at enkelte ph.d.-prosjekter har en praktisk innretning. Dagens regelverk knyttet til ph.d.-programmet åpner ikke for praktiske komponenter som deler av selve avhandlingen.

SV-fakultetet fremholder at teksten i avsnittet ikke skal binde ulike fagmiljø til å ta imot slike avhandlinger. Ved å legge til teksten «Fakultetet kan i sine utfyllende regler spesifisere tillatte avhandlingsformer og hvilke vilkår som gjelder» vil fakultetet kunne styre om slike avhandlinger kan leveres, eller ikke.

FU bes spesielt kommentere dette punktet.

j) § 10.3. *Arbeider som ikke godtas*. I høringsutkastet ble det gjort et forsøk på å forenkle tekst i første avsnitt. Den versjonen tok ikke godt nok høyde for at det fortsatt bør være mulig å la en ph.d.-avhandling bygge på noe arbeid som er utført på masternivå. Forslaget ville også kunne skape problemer i tilfeller der flere kandidater samarbeider om artikler, som de inkluderer i sine respektive avhandlinger. Teksten i første avsnitt av § 10-3. i dagens versjon beholdes.

k) § 11-1. *Innlevering av søknad om bedømmelse*. Regelen om at søknad om bedømmelse kan leveres tidligst ett år etter opptak, er en konsekvens av en regel vi har hatt om tilsvarende i § 5-2. *Opptaksvedtak*.

l) § 14-3. *Offentliggjøring*. Endret ordlyd her dreier seg om utsettelse av offentliggjøring grunnet kommersialisering, herunder patentering. Det fremkommer nå eksplisitt at utsatt dato for offentliggjøring også innebærer utsatt dato for disputas, ettersom det skal være en periode på minst to uker der avhandlingen er offentlig. Her i saksfremlegget kan det for praktiske formål opplyses om at en avhandling kan offentliggjøres etter at det er søkt patent. Man trenger ikke vente til søknaden er ferdig behandlet.

- m) § 15-2. *Prøveforelesning*. I tredje avsnitt settes det opp kriterier for hvordan en bedømmelseskomité skal settes sammen. Kriteriene er hentet fra dr.philos.-forskriften (oppdatert i 2021). Bakgrunnen for å omtale bedømmelseskomité for prøveforelesning for seg selv, henger sammen med at i noen tilfeller avholdes prøveforelesningen tidligere enn disputasdatoen, uten tilreisende opponenter.
- n) § 15-2. *Prøveforelesning*. Det er foretatt en tydeligere beskrivelse av rollefordelingen mellom komité og fakultet når det gjelder prøveforelesning.
- o) § 15-3. *Disputas*. MED ønsker at begge kjønn skal være representert blant opponentene. I tilfeller der det er vanskelig å finne opponent av det underrepresenterte kjønn, er det ofte en person av det underrepresenterte kjønn som utpekes som leder av komiteen. Dette er ofte en kvinne, ettersom begge kjønn skal være representert i komiteen. Å være leder av en komité innebærer ofte mye arbeid og er ikke like meritterende faglig sett, som å være opponent, fremholder MED. Vi foreslår derfor regelen «Begge kjønn skal normalt være representert blant opponentene» i avsnitt fire.
FU bes spesielt kommentere dette punktet.
- p) § 15-3. *Disputas*. I sjetten avsnitt understrekes det at dersom en disputas ikke godkjennes, skal en ny avholdes. Ny disputas kan avholdes én gang.

3. Avslutning

Etter behandling i forskningsutvalget, vil FIA lage et nytt utkast til forskrift som vil bli lagt frem for universitetsstyret i møte 24. november.

Utvalget bes spesielt kommentere punktene c, d, i og o.

Saken legges med dette frem for utvalget til drøfting.

Vedlegg:

- Samledokument med fakultetenes hørings svar

15.09.2022/Yngve Brynjulfsen/Marie Eide/Birgit Falch/Benedicte Løseth (avd. dir.)

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 31.08.2022
FU-sak: 35/22		Arkivsaknr.:

Orientering om NFR prosess med oppdatering av nasjonalt veikart for forskningsinfrastruktur

Bakgrunn

Forskningsrådet sendte 8. juni brev til alle forskningsinstitusjoner som har søkt Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur om midler siden oppstart i 2009 der de ber om innspill til utforming av nytt norsk veikart for forskningsinfrastruktur. Forskningsrådet varsler om at det legges opp til en større prosess enn ved de foregående oppdateringene av det nasjonale veikartet. Denne prosessen er todelt der institusjonene inviteres til å sende innspill til eksperter til utvalg og workshops som har frist 15. august og sende inn institusjonelt forankrede skriftlige innspill til veikartet, med frist 30. september.

Forskningsinfrastruktur er en viktig forutsetning for at UiB skal kunne nå sine mål om forskning av høy kvalitet i bredden av fag. Ved UiB er det flere sterke fagmiljøer som har fått innvilget store beløp til utvikling og drift av forskningsinfrastruktur og som er på det nasjonale veikartet for infrastruktur. Denne saken har til formål å opplyse Forskningsutvalget om pågående prosess for at UiB skal bidra aktivt i Forskningsrådets arbeid med utforming av nytt norsk veikart for forskningsinfrastruktur.

Prosess UiB

1. Forslag til kandidater som kan sitte i utvalget eller delta i relevante workshoper

Universitetsledelsen inviterte fakultetene til å sende sine innspill til innspill til eksperter til utvalg og workshops innen 30. juni. UiB som er en institusjon med infrastrukturbehov innenfor mange ulike fagområder kan spille inn inntil seks kandidater med ulik tematisk tilhørighet. Ettersom Forskningsrådet har listet syv fag/temaområder måtte universitetsledelsen velge å prioritere de 6 tematiske fag/temaområdene som er listet under i sitt innspill.

Forskningsrådet presiserte at de ønsker at kandidatene skal representere forskningsstrategisk ledelse ved institusjonen (f.eks. dekan, prodekan, forskningssjef eller tilsvarende nivå) og videre at de de skal ha god kjennskap til forskningsinfrastrukturuområdet både nasjonalt og internasjonalt og være kjent med trender og utvikling i forskningen og forskningspolitikken.

Med utgangspunkt i innspillene fra fakultetene og Forskningsrådets kriterier har universitetsledelsen levert følgende innspill til Forskningsrådet sin frist 15. august:

Navn	Stillingstittel	Relevans for fag-/temaområde
------	-----------------	------------------------------

Øyvind Frette	Prodkan, professor	Energi
Tor Eldevik	Instituttleder, professor	Hav og polar
Jostein Bakke	Leder nasjonalt veikartprosjekt EarthLab, professor	Klima og miljø
Marit Bakke	Prodkan, professor i biokjemi og molekylærbiologi	Mat og helse
Gottfried Greve	Viserektor, professor i pediatri	Datainfrastruktur og IT
Ole Hjortland	Prodekan, professor	Samfunnsfag og humaniora

2. Skriftlige innspill til nytt veikart

Forskningsrådet har invitert institusjonene om ett samlet innspill for hvert fag-/temaområde som er relevant for institusjonen. Innspillet må være godt forankret i egen organisasjon. Høringsverktøyet er strukturert etter den tematiske inndelingen av workshopene. I tidligere oppdateringer av det nasjonale veikartet har Forskningsrådet oppfordret institusjonene til å gå sammen og utarbeide innspill fra et samlet nasjonalt fagmiljø. Dette hensynet ivaretas i år av de tematiske workshopene som skal avholdes i november 2022.

Hovedformålet med veikart for forskningsinfrastruktur er å synliggjøre Norges behov for oppdatering av forskningsinfrastruktur i tiden framover. Det er Forskningsrådet som har ansvar for det nasjonale veikartet og skal beskrive det strategiske grunnlaget for Forskningsrådets tenkning og prioriteringer omkring forskningsinfrastruktur. Veikartet er sentralt i utvelgelsen av prosjekter ved tildelingene fra Forskningsrådet.

Den nasjonale satsingen på forskningsinfrastruktur ble evaluert i 2021. Evalueringskomiteen anbefalte i sin rapport å gjennomføre landskapsanalyser i et 15 års perspektiv og at veikartet videreutvikles slik at det adresserer den internasjonale utviklingen og trender innenfor forskningsinfrastruktur og mer direkte identifiserer områder med særlige infrastrukturbehov. Forskningsrådet ønsker innspill på:

- 1) forskningens behov for forskningsinfrastruktur for å løse utfordringer innenfor et strategisk prioritert område
- 2) hvilke eksisterende nasjonale infrastrukturer er av stor verdi å opprettholde og videreutvikle
- 3) innenfor hvilke områder blir det spesielt viktig å etablere nye nasjonale infrastrukturer eller samarbeide om internasjonalt
- 4) hvilke hull kan dekkes gjennom utvikling av eksisterende nasjonale og /eller samarbeid om/tilgang til internasjonale forskningsinfrastrukturer

Forskningsrådet ber om at innspillene knyttes til følgende tematiske områder:

- Datainfrastruktur og IKT
- Energi
- Hav og polar
- Klima og miljø
- Mat og helse
- Samfunnsvitenskap og humaniora
- Andre infrastrukturbehov innenfor naturvitenskap og teknologi

De skriftlige innspillene vil bli offentliggjort på Forskningsrådets nettsider fortløpende.

Fakultetene er invitert til å spille inn på alle områder som er aktuelle for deres fagmiljø innen 5. september. Fakultetene med særskilt ansvar for de tematiske satsingsområdene bes om å inkludere innspill som omfatter disse områdene i sine høringsinnspill.

Fakultetenes innspill vil samordnes til en felles uttalelse fra UiB for hvert av områdene til høringsfristen 30. september. Det legges ikke opp til en egen FU behandling av UiBs uttalelse utover denne saken men Forskningsutvalget vil bli orientert om UiB sin uttalelse og den videre prosessen med oppdateringen av det nasjonale veikartet fremover.

Oppsummering

Saken legges frem til Forskningsutvalget for drøfting og innspill.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 31.08.2022
FU-sak: 36/22		Arkivsaknr.:

Arbeidsgruppen forskningsinfrastruktur

Bakgrunn

God forskningsinfrastruktur er en viktig forutsetning for at UiB skal kunne nå sine mål. Både eksisterende strategi og FRAM-rapporten (Rammevilkår for å fremme kvalitet i forskning) påpeker forskningsinfrastrukturens betydning, ikke bare for forskning, men også for utdanning og innovasjon. Forskningsutvalget drøftet forskningsinfrastruktur i møte 11. mai 2022 (FU sak 22/22) og ble blant annet orientert om at Universitetsledelsen ville nedsette en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til en overordnet policy og felles retningslinjer for håndtering av forskningsinfrastruktur. Denne saken har til formål å opplyse Forskningsutvalget om status for arbeidsgruppens arbeid.

Arbeidsgruppens arbeid og status

Universitetsledelsen oppnevnte i brev av 24. mai en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til en overordnet policy og felles retningslinjer for håndtering av forskningsinfrastruktur.

Arbeidsgruppe er gitt følgende mandat:

- 1) Utarbeide et forslag til definisjon av hva forskningsinfrastruktur omfatter i tråd med nasjonale og internasjonale definisjoner og gjeldende praksis (NFR, EU, mv). Definisjonen må være tilstrekkelig presis og konkret til at den bidrar til klarhet og avgrensning i UiBs arbeid med forskningsinfrastruktur og tilstøtende områder.
- 2) Beskrive eksisterende finansieringskilder og finansiering eksternt og internt
- 3) Beskrive hvordan de ulike kostnadselementene knyttet til forskningsinfrastruktur, for de ulike fasene, etablering, drift/forvaltning og etterliv/reinvestering håndteres.
- 4) Utarbeide forslag til hvordan UiB skal anskaffe og drifte forskningsinfrastruktur på en helhetlig og transparent måte og foreslå felles retningslinjer - herunder forhold til langsiktig finansiering (eksternt, UiB sentralt, fakultet og institutt). Arbeidsgruppen bes her vurdere forhold knyttet til avskrivning/ reinvestering, oppgraderinger og lisenser/ vedlikeholdsavtaler mv.
- 5) Arbeidsgruppen skal foreslå en hensiktsmessig modell for brukerbetaling.

Arbeidsgruppen får følgende sammensetning:

- -Gottfried Greve, viserektor (Leder)
- -Jostein Gundersen, visedekan forskning, KMD
- -Øyvind Frette, prodekan forskning, infrastruktur og innovasjon, MatNat
- -Silke Appel, leder for forskning K2. Med

- -Elisabeth Ivarsflaten, professor, SV
- -Ole Thomassen Hjortland, prodekan, forskning, HF
- -Karsten Specht, prodekan forskning, Psyk
- -Wenche Førre, underdirektør UM
- -Daniel Nygård, seniorrådgiver, Juss
- -Tore Burheim, avd.dir. IT-avd
- -Erik Sandquist, Forsknings- og innovasjonsavdelingen
- -Sven-Egil Bø, Økonomiavdelingen

Arbeidsgruppen startet sitt arbeid med møte 17. juni. Arbeidsgruppen skal levere sitt arbeid innen utgangen av november 2022.

Som kunnskapsgrunnlag til gruppens arbeid ønsket arbeidsgruppen å gjennomføre en enkel kartlegging av situasjonen på fakultetene. Universitetsledelsen sendte derfor i juni et brev til fakultetene med frist for innspill 2. september. I kartlegging bes fakultetene å begrense omfanget av beskrivelsene til vitenskapelig utstyr, utstyr for utøvende kunst og kunstnerisk utviklingsarbeid, e-infrastruktur, databaser, registre, arkiv og samlinger, tjenester, samt kjernefasiliteter og forskningsfasiliteter av en viss størrelse og omfang. Det anbefales at man legger vekt på forskningsinfrastruktur med en anskaffelsesverdi/etableringskostnad på over 500.000 kroner og som ikke er eldre enn 10 år. Det utelukkes likevel ikke at fakultetene kan ta med forskningsinfrastruktur som faller utenfor disse rammene når de finner det faglig hensiktsmessig.

Foreløpig forslag til definisjon:

Med utgangspunkt i utvalgets mandat har arbeidsgruppen startet arbeidet med å utarbeide et forslag til definisjon av hva forskningsinfrastruktur omfatter i tråd med nasjonale og internasjonale definisjoner og gjeldende praksis. Arbeidsgruppen ser da hen til de definisjoner som legges til grunn hos nasjonale og internasjonale finansieringskilder slik som NFR og EU med flere.

Forskningsinfrastruktur betyr utstyr, ressurser og relaterte tjenester som brukes til forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid for å utføre forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid med en samlet kostnad ved innkjøp/etablering på minimum NOK 500.000.

Som en presisering så kan det videre inkluderes at dette omfatter:

- a. vitenskapelig utstyr og instrumenter
- b. kunnskapsbaserte ressurser som samlinger, arkiver og strukturert vitenskapelig informasjon som muliggjør informasjon og kommunikasjon (innsamling og bruk)
- c. teknologibaserte infrastrukturer som nett, databehandling, programvare og kommunikasjon
- d. en hvilken som helst annen enhet av unik karakter som er avgjørende for å drive forskning.

For den videre diskusjonen ønsker arbeidsgruppen å komme frem til en avgrensning for gruppens arbeid og innledningsvis legger man til grunn uten at det skal utelukke at fagmiljøene kan spille inn andre typer av forskningsinfrastruktur:

- a. utstyr som koster ved innkjøp/etablering mer enn NOK 500.000
- b. har en levetid på tre år eller mer

c. som er tilgjengelig for mer enn en forsker/forskningsgruppe.

Oppsummering

Saken legges frem til Forskningsutvalget til orientering. Vi vil komme tilbake til FU med flere saker knyttet til Forskningsinfrastruktur.

Vedlegg: Brev om oppnevning av arbeidsgruppe for forskningsinfrastruktur. Mandat og sammensetning (2022/7632)

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 31.08.2022
FU-sak: 37/22		Arkivsaknr.:

ERC – planer for 2022 og 2023

Bakgrunn

UiB har store ambisjoner om å øke oppmerksomheten og utvikle flere og bedre søknader til alle kategorier av ERC. I løpet av 2021 og 2022 har FU blitt forlagt flere saker knyttet til ERC, og har blant annet besluttet å videreføre ordningen med faglige mentorer (S14/22), og utarbeide fakultetsvise ambisjonsmål til alle kategorier av ERC for 2023-2027 (S21/22).

I denne saken blir det gitt en oversikt over ERC-frister i 2022 og 2023. Oversiktene viser omfanget av kandidater som er i gang med å utvikle søknader til de ulike fristene, og hvor mange av årets søkere som er videre til intervjuer i finalerunden.

Tildelte ERC-grants etter søknadsfrister i 2021:

I 2022 fikk fire forskere ved UiB tildelt ERC-stipend. Dette var de første tildelingene fra EUs forsknings- og innovasjonsprogram, Horisont Europa, og var en god start for UiB¹.

Siste tildelte ERC til UiB	Prosjektleder	Fakultet/enhet
StG	V. Kimmelman	HF
StG	C. Koos	SV
CoG	H. Moe	SV
CoG	P. Burkhardt	Sars

ERC StG – søknadsfrist 13.01.22 – ERC CoG – søknadsfrist 17.03.22.

Antall søkere totalt, og videre til runde to.

Søkere totalt:		MN	MED	SV	HF	PSYK	UM	JUS	SARS	Runde 2:	MN	HF	MED
StG*	13	5	2	1	4	1				5	3	2	
CoG**	17	9	3	1	3	1				6	4	1	1

*Intervju skjer i september og endelig utfall kommer i desember 2022.

**Intervju skjer i november og endelig utfall kommer i april 2023.

¹ <https://www.uib.no/aktuelt/152655/fire-forskere-f%C3%A5r-erc-st%C3%B8tte-til-grensesprengende-forskning>

Kommende søknadsfrister i 2022 – antall søkere pr. august -22:

ERC	MN	MED	SV	HF	PSYK	UM	JUS	SARS	Forventet kontrakt
StG – 25/10	2	1	4	2	1				23/12-23
SyG – 8/11		1		1		1			2/4-24

Søknadsfrister i 2023 – antall søkere pr. august-22:

ERC	MN	MED	SV	HF	PSYK	UM	JUS	SARS	Forventet kontrakt
CoG – 2/2	6	1	1	1		1			6/4-24
AdvG – 23/5	4	2	1						17/8-24
StG (okt?)									
SyG (nov?)									

Hva skjer videre på UiB:

UiB har startet arbeidet med å utarbeide et årshjul for aktiviteter i 2022 og 2023. Et slikt årshjul skal bidra til at både faglig og administrativ ledelse ved UiB skal kunne arbeide sammen med å utvikle gode søknadsprosesser sammen med forskerne, og på et tidlig tidspunkt kunne gi en samlet oversikt på kurs, workshops, lesedager m.m. som tilbys søkere. Årshjulet vil bli presentert for FU så snart det er klart.

Universitetsledelsen har invitert alle instituttledere ved UiB til en halvdagssamling 1. september. Målet med samlingen er å se på hva som er status for situasjonen i Forskningsrådet, og hvordan UiB kan arbeide med nye muligheter fremover. Et av temaene blir ERC, og hvordan man sammen kan støtte og utvikle gode prosesser. Instituttlederne har en viktig rolle med å motivere nye søkere og legge til rette for gode søknadsprosesser, og en dialog med instituttlederne vil kunne gi gode innspill til hvordan et samlet UiB skal planlegge for gode søknadsløp.

Saken legges fram til informasjon i FU.